

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK

Cena za celo leto . K 50.—, za pol leta . K 30.—,
četrt leta . „ 15.—, „ en mesec „ 5.—.
Uredništvo in upravljanje: Kopitarjeva ulica štev. 6.
Telefon štev. 50.

Inserati: Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor) za enkrat po K 120.—.
Poslano: Enostolpna pettivrsta K 1.—. — Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 2. uri popoldne.

Višek napetosti v Parizu.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 16. aprila. Iz Pariza javljajo preko Rotterdama, da so vsa poverljiva mirovnega posveta sestavila poročila, ki se bodo podala pri glavni razpravi v plenarni seji mirovnega posveta. Se preje jih pa more dobiti svet četverice v pretres.

Lloyd George, ki je odpotoval na Angleško, se bo vrnil po Veliki noči v Pariz. Wilson bo nadaljeval svoje delo do petka ali sobote, ko se bo vrnil, da se odpelje v Ameriko. Napetost v Parizu je dosegla svoj višek.

Bližnja odločitev glede Banata.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 16. aprila. »Petit Parisien« piše iz Pariza, da bo centralna komisija za teritorialna vprašanja razpravljala o pravicah Srbov in Rumunov do Banata.

Še ta dan se bodo odločila vprašanja, ki se tičejo Nemčije, bivše Avstro-Ogrske in Turčije.

Mažarske izmišljotine o Jugoslaviji.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 16. aprila. Iz Zeneve poročajo: Mažari so pred dnevi razširili izmišljene uradne vesti, da je v Jugoslaviji izbruhnila proletarska revolucija, katere središče je

Srbija. Vest je povzročila prvi hip senzacije in so ji mnogi verovali, dokler se ni pokazala kot laž.

Tajna zveza med Italijo in Nemško Avstrijo.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 16. aprila. »Obzor« javlja iz Zeneve: Potrjujejo se vesti, da obstoja med Italijo in Nemško Avstrijo tajna zveza.

Trst postane, kakor se glasi, zadnje vesti, izvozna luka za Nemško Avstrijo.

Brez Anglije?

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 16. aprila. »Chicago Tribune« javlja, da bo odločitev o jadranskem pro-

blemu padla v obdobju Lloyda Georgea, ki se mudi, kakor namo, na Angleškem.

Mirovni pogoji Francije Nemčiji.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 16. aprila. Agence Havas priobčuje one točke, na podlagi katerih bodo sklenili z Nemčijo mir. Področje Saara pride zaenkrat pod Francijo. V teku 15. let pa bo odločil plebiscit, čegava bo ta pokrajina. Leva obala Rena bo ostala skozi

15 let francoska, dokler Nemčija ne plača vojne odškodnine. Varnosten pas na desni obali Rena bo znašal 50 km. V teku 15. let mora plačati Nemčija 125 milijard frankov, a poleg tega še vsako leto štiri milijarde.

Tramvaj štrajka.

Včeraj popoldne se je odpeljal zadnji voz ljubljanskega tramvaja v remizo in ga ni več na spregled. Tramvaj štrajka. Uslužbenci tramvajske družbe zahtevajo povračila plač, in ker jim družba ni ugodila, so stopili v stavko.

Mnogi Ljubljanci se niso nič vznemirili, ko je električna železnica prenehala teči po ljubljanskih ulicah. Nekdo je rekel: »Ko ni bilo tramvaja, je Ljubljana stala in se tudi sedaj ne bo podrla«, in tovariš mu je odgovoril: »Kaj mi pomaga tramvaj? Če je lepo, ga ne potrebujem, če je grdo, itak ni prostora v vozech.« Vendar ni verjetno, da bi Ljubljanci res tako mislili; upravičeno domnevamo, da govori iz takih besed skrita jeza brez moči, kajti obličje Ljubljane se je spremenilo, odkar ni več tramvaja.

Vsakdo pogreša na ozkem cestnem tiru starih, zanemarnjenih voz, ki so prav tako slaba reklama za tramvajsko družbo, kakor je bila tista reklama v vozech brezuspešna, v katero so se dali nekateri trgovci po družbi zapeljati. Podnevi ni slišati tako dobro nam znanega škrtanja in ropotanja železnih koles in brnenja žic nad tlom, zvečer ni več videti kresanja vjoličastih električnih isker, ki so ob splošnem pomanjkanju razsvetljave v mestu bile mnogemu poznemu potniku edini kažipot v mraku ljubljanskih ulic. Tramvaja ni več. Nič več ne drvi po naših cestah, nevarno omahovaje na levo in desno kakor slab kolesar, lahkomišno poskakujoč doli in gori kakor ladja v viharju. Na cestah ni več mladih kondukterk, ki so se jim tramvajske kape tako dobro podajale, na postajališčih ne slišite več klicev: »Listke prosim!« — in nikdar se več ne zgodi, da bi človeka, ki gre po cesti, vzbudil iz zamišljenosti obupen klic nesrečnika, ki trpi v tramvajski gneči: »Ne stopajte mi na nogol kurje oko imam!«

A ne le zunanja podoba Ljubljane, marveč tudi življenje našega mesta se je v marsičem spremenilo, odkar ni tramvaja. Boljševiški duh, zabavljanje, splošna nezadovoljnost in nemirnost, vse to zamira, odkar ljudje nimajo več priložnosti, da bi si na tramvaju medsebojno tožili svoje križe in težave. Na kolodvoru vlada večji red, kajti odkar ne vozi tramvaj, ne zamujajo

skoro nihče več vlaka. Disciplina v šolah napreduje, pouk se vrši uspešneje, kajti otroci, ki so se prej vozili v šolo, prihajajo točno, odkar hodijo peš. Zdražbe med posameznimi družinami ponehujejo, ker hišne ne morejo več v vozovih cestne železnice sejati semen prepira in skoro povsod je kosilo — kjer ga je kaj — pravočasno na mizi, kajti kuharice nimajo več izgovora, če pridejo prepozno s trga: »Tramvaj je zamudil.«

Vsi bi lažje prenesli stavko tramvajskih uslužbencev, a tisti, ki je ne bo mogel prenesti, bo tramvajška družba. Ta družba je zadnji čas zopet znatno povišala ceno voznim listkom; spodobno in pravično bi bilo, da tudi poviša plačo svojim uslužbencem, ki ob dosedanjih dohodkih ne morejo več živeti.

Zveza narodov ponesrečena.

LDU Rotterdam, 15. aprila. (ČTU.) »Nieuwe Rotterdamsche Courant« javlja iz Pariza, da meni vse pariško časopisje, da je smatrati zvezo narodov za ponesrečeno.

Lloyd George.

LDU Pariz, 15. aprila. Reuterjev urad poroča: Lloyd George, ki je danes dospel v London, se bo vrnil 17. t. m. v Pariz.

Mirovni posvet.

LDU Amsterdam, 15. aprila. (DKU.) »Algemeen Handelsblad« poroča iz Pariza: Lloyd George je pod vtisom izida volitev v Hullu zahteval novo ureditev odškodninskega vprašanja in je tudi dosegel. Sklenilo se je tedaj, da se že sedaj določi skupni znesek odškodnine, ki jo mora plačati Nemčija v 50. letih, višina vsote se še prikriva, obsega pa vso vojno škodo in vojaške varščine ter bo mogoče znašala 250 milijard. Nemčija mora takoj plačati 25 milijard, in sicer s tem, da zastavi dacarine, monopole itd. in v nemških državnih blagajniških papirjih, ki se morajo izplačati v 10. letih.

LDU Pariz, 15. aprila. (DKU. Brez-žično.) Ta teden naj se rešijo vsa vprašanja, ki so v zvezi z Nemčijo, na kar se bo svet četvorice začel pečati z drugimi so-vražniki, in sicer Avstro-Ogrsko in Turčijo. Tozadevna teritorialna vprašanja so baje že urejena. Lloyd Georgeja bo v bodočnosti zstopal Balfour.

LDU Pariz, 15. aprila. (DKU.) »Havas« poroča: Nemci bodo res povabljeni, da pridejo 24. aprila v Versailles. Verjetno je, da se bo pogodba sredi maja mogla podpisati.

Špansko ministrstvo odstopilo.

LDU Madrid, 15. aprila. (DKU.) »Havas« poroča. Romanones je bil v ponedeljek popoldne pri kralju, kmalu nato tudi Maura. Ko je zapuščal palačo, je Romanones naznanil demisijsko kabineta.

LDU Madrid, 15. aprila. Reuterjev urad javlja: Kabinet je podal svojo demisijsko. Mauro sestavlja nov kabinet.

Revolucija na Bavarskem divja dalje.

LDU Berlin, 15. aprila. (Dun KU.) »Berliner Tageblatt« javlja iz Bamberg: Glasom zadnjih do poldneva došlih vesti terorizirajo spartakovci javnost. Na cestah je popolna anarhija. Obe stranki se med sabo divje bojujeta. Roparske tolpe udirajo v hiše in plenijo in ogrožujejo banke. Vojaški avtomobili s strojnimi divjajo po mestu in lovijo pripadnike Hoff-

mannove vlade. Na kolodvoru se bili krvavi boji. Na kolodvorskem trgu in po drugih delih mesta živahno streljajo.

LDU Monakovo, 15. aprila. (Dun KU.) Moč je sedaj neomejeno v rokah revolucionarnih obratnih in vojaških svetov, katerih vodja je Pavel Axelrod. V mestu v splošnem vlada mir, Splošna stavka je uspela.

Boji na Koroškem.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 16. t. m. iz uradnega vira: Dne 15. t. m. zjutraj so Nemci napadli z močnimi patruljami severozahodni del velikovškega mostišča. Streljali so tudi z artiljerijo in strojnimi. Ponoči se je streljanje s puškami in artiljerijo raztegnilo tudi na odsek Dobrova in Lušnik. Vsi napadali poizkusi so se izjalovili vsled pazljivosti naših oddelkov. Naše izgube z dne 15. t. m. so: 1 mrtev, 2 težko ranjena.

1. maj praznik.

LDU Dunaj, 15. aprila. (ČTU.) Kabinetni svet je proglasil dan 1. maja za splošen praznik v uradih in šolah.

Stavka v Berlinu.

LDU Berlin, 15. aprila. (ČTU.) Tukaj se je položaj zaradi stavke izredno poostiril. Na včerajšnjem velikem zborovanju so sklenili, pričeti stavko. Zborovalci so sklenili, nameščence v Veleberlinu izpodbuditi za generalno stavko. Ogorčenje je veliko, da se kovinski industrialci niso izjavili za to, da bi ugodili zahtevam nameščencev. Ako se ne doseže sporazum, izbruhne jutri generalna stavka.

Preiskava pri pruskem princu.

LDU Berlin, 15. aprila. (ČTU.) V hiši princa Heinriha pruskega v Kielu so izvršili hišno preiskavo. Našli so 30 pušk za pehoto, 30 bajonetov in 2 zaboja, v katerih je bilo po 25 ročnih granat in municije za 4350 streliv. Uvedli bodo preiskavo.

Bivši nadvojvode v Švici.

LDU Ženeva, 15. aprila. (ČTU.) Tukajšnji list »La Suisse« poroča: Bivši avstrijski nadvojvode so dobili od švicarske zvezne vlade dovoljenje, da se nastanejo v Švici. Zahtevalo pa se je, da ne bodo imeli mnogoštevilnega spremstva in da se ne bodo udeleževali političnega delovanja.

Cesar Viljem.

LDU London, 15. aprila. Reuterjev urad poroča: V poslanski zbornici je vprašal Lyke, če nameravajo alijanci zahtevati od Holandske, da se izroči nemški cesar. Bonar Law je odgovoril, da je komisija oddala svoje poročilo, da pa ne more podati

nobene izjave. Nadaljnje vprašanje, če Bonar Law ve, da na Angleškem na vsak način zahtevajo, da se izroči največji hudo-delnik Evrope, je odgovoril Bonar Law, da mu je to znano in da je angleška vlada ena-kih misli.

Iz pokrajine.

k Slavnostna predstava Narodne šole v Prevaljah. Nihče si ne bi predstavljal, da se je slavnost na naši šoli tako lepo in dobro obnesla, predvsem pa, ker je bila naša šestrazredna šola v Prevaljah še pred kratkim popolnoma nemška. Prišla je Jugoslavija. Pometla je s staro šaro nemškega pouka in ponemčevanja. Seveda je vpeljala materinščino kot naravno in edino pravo podlago vzgoje in šolanja. In uspeh — videli smo ga; da, čutili smo kaj zamore naš materni jezik. Take šolske slavnosti Prevaljčani, kar Prevalje stojijo, niso doživeli. Prav priprosto je bilo, vse je prišlo pa zato iz duše, iskalo in našlo zopet pot k duši — v srce. Mi stari, ki nismo imeli sreče, da bi bili vzgojeni in šolani v mili, blagoljubni slovenščini, smo strmeli in se čudili. Že prva točka šolske predstave: »Klanjanje Jugoslavije« je napravila dober vtis. Nadvse pa je bilo petje naših narodnih pesmi. Prepričali smo se, da imamo mi Slovenci največji zaklad v narodnih pesmih. Kdo ni bil ganjen in katero oko je ostalo suho, ko so mihi glasovi mlade dece zadoneli po polni, natlačeni dvorani! Pesmi kakor: »Tam čez jezero« — »Kje so moje stezice« — »Po jezuru« — so vsakemu segale v srce. Tudi igra: »Pri Gospodi« je prav dobro uspela. Vsa čast deklicam, ki so dobro obvladale svoje vloge. Deklamacije: Pesem koroških Slovencev, Soči, Ob bitvi — Ubežni kralj so otroci dobro in lepo prednašali. Ljubko in naravnost prisrčkano izvrstno je prednašal učenec tretjega razreda Gusti Pernat Zupančičevo pesem: »Seničke«, tako, da je občinstvo zahtevalo ponovitev te deklamacije. Vsa hvala gospodu nadučitelju in vsemu učiteljsstvu, ki so našo prejšnjo tako zanemarjeno in v protinaravnem duhu vzgojeno mlado dečo vzdignili iz blata nemčarske budalosti.

k Shed železničarjev v Mariboru. Sinoči se je vršil v Mariboru zelo dobro obiskan pohod jugoslovanskih železničarjev. Po poročilih poslance Kejzarja in uradnika Rogliča je pohod sprejel resolucijo, v kateri izreka vladi in narodnemu predstavništvu zaupanje, izraža nado, da vlada ne bo dopustila, da bi se železničarji postarjali skrajniti sredstev in obsoja

vsak poizkus, uprizoriti v sedanjih težkih fasih stavko.

k Sova vali piščeta. Posestnik Ivan Podlogar v Smrjenih pri St. Jurju na Dolenskem je zapazil, da vali na podu sova sovičke. Iz radovednosti je sovi zamenjal njena jajca s kurjim jajci in sova jih je izvalila, pitala piščance in jih zvodila. Zdaj vali zopet pet kurjih jajc.

k Kukovica je včeraj prvté zakukala v naših gozdih.

Iz Ljubljane.

I Koncert dveh slovenskih domačih umetnic. Odlični slovenski umetnici, gospa Pavla Lovše, koncertna pevka in gospodična Dana Kobler, koncertna pianistinja ste priredili v pretečenem mesecu izborno uspešno koncertno turnejo. Koncertirali ste v Celju, Slovenski Bistrici, Ptuju, Zagrebu, Belgradu, Novem Sadu in Varaždinu z največjim uspehom. Na Velikonočni ponedeljek, 21. t. m. koncertirali bodete v Ljubljani v Unionu z izbranim sporedom. Vstopnice za ta koncert se od danes naprej prodajajo v trafikah v Prešernovi ulici.

I Odvetniški izpit sta napravila pred tukajšnjim višjim deželnim sodiščem g. dr. Alojzij Kobal, odvetniški kandidat pri g. dr. Franu Novaku z odliko, ter g. dr. Sandor Krašovec, sin odvetnika v Celju s prav dobrim uspehom.

I Poverjenišvo za socialno skrb uraduje od 15. aprila dalje od 8. ure dopoldne do 2. ure popoldne nepretrgoma. Vložišče je odprto od 8. do 12. ure. Stranke se sprejemajo ob delavnikih od pol 11. do 12. ure dopoldne; poverjenik pa sprejema stranke le ob torkih, četrtek in sobotah od 10. do 12. ure dopoldne.

I Shod železničarjev. Progovni nadziralci in vsi mojstri progovnožrvalne službe državne in južne železnice se vabijo na shod, kateri se boče vršil dne 27. aprila 1919 v Ljubljani v gostilni »Pri novem svetlu«. Začetek točno od 3. uri popoldne. Ker se shod sklicuje zaradi jako važnih stanovskih zadev je polnoštevilna udeležba nujno potrebna.

I Vpokojeanci južne železnice se vabijo, da dvignejo pokojnino pri postajni blagajni na glavnem kolodvoru.

I Ljubljanski odvetniški in notarski uradniki (uradnice) se vljudno vabijo na sestanek, ki se vrši na veliki petek ob 7. uri zvečer v gostilni »Pri Dalmatincu« v Sodni ulici. Zadeva je silno važna. — Posebno se vabijo k temu sestanku sedanji in bivši odborniki društva kakor drugi tovariši: Čadež, Habe, Kocmur Alojzij, Lavrenčak, Rozman, Stopar in Tavčar, ker gre tudi za določitev občnega zbora. — Predsednik.

I Ljubljanski denarni zavodi imajo, kakor običajno vsako leto, tudi letos na velikonočno soboto svoje poslovalnice in blagajne celi dan zaprte, na kar se sl. občinstvo opozarja.

I Brivnice bodo na Velikonočno nedeljo do 12. ure dopoldne odprte, na Velikonočni ponedeljek pa celi dan zaprte.

Franica Bezla, učiteljica:

O novih zavodih za slepce v Jugoslaviji.

K tebi, mati domovina,
Slep' otrok nazaj hitim;
Saj mi bo v naročju tvojem,
Kot si srčno poželim.

Svetovni dogodki trkajo na vrata inozemskih zavodov, kjer bivajo naši slovenski slepci, zahtevajoč od njih, naj se pripravijo na skorajšen odhod v domovino.

To je novica, to razočaranje za nje vse! —

Sedaj šele se prav zavedajo, da so bili tuji med odločnimi slepci; z bridkostjo bi se polnila njih srca, v njihovih razrušenih očeh bi se morale igrati solze žalosti, da ne bi znali o svojem novem domu, ki naj bi bil v Ljubljani.

Kot bivša praktična učiteljica slepcev določno izjavim, da so bili naši slepci v tujih zavodih zadovoljni — srečni; kajti uživali so i oni od strani vzgojiteljev, prijateljev in dobročiniteljev ono ljubav kot domači slepci. Nudila se jim je primerna izobrazba, nudilo isto delo in razvedrilo.

Ob sedanjih svetovnih razmerah pa jih goni neko neodoljivo hrepenenje nazaj v domovino, kjer se jim obeta zavod.

Kakor v njih, tako se nam vsiljujejo in vrste vprašanja: Koliko zavodov bo? Kje bo zavod za slepce mladež? Ali bodo vojni slepci s predvojnimi slepci stanovali pod isto streho?

Izkušnja uči, da začne slepi otrok v mestnem obzidju veliko preje hirati kot izven mesta. Največ jih pomori jetika. Da se naša slepa mladež obvaruje kolikor moč uspešneje pred neprizanesljivo smrtjo, bo treba, če ne takoj, pa gotovo sčasoma, zgraditi zavod za slepce izven mesta. V neposredni bližini slepčevega doma naj bi bil k zavodu pripadajoči vrt in gozdič.

Nadalje je slepec veliko bolj občutljiv za vnanje vtise kot je videči človek; ne-pretano drdranje in ropotanje vozov, avtomobilov in električnih železnic bi slabo vplivalo na njegovo živčevje ter bi ga zlasti med učnimi urami močno motilo. Zato naj bi bil zavod za slepce oddaljen nekaj minut od prometne ceste.

Ali bodo vojni slepci s predvojnimi v enem in istem zavodu?

Oslepele vojske tujih držav ne name-ravajo ostati v zavodih, ampak stremijo po socialni samostojnosti, katero so v velikem številu že dosegli, mnogi so se povrnili, izučivši se primernege dela, na svoj dom, drugim pa so dobrotniki preskrbeli lastno hišico s primernim posestvom. Vojni slepci imajo povsem drugačno preteklost za seboj kot predvojni slepci; torej tudi drugačno bodočnost.

Kar se tiče odraslih predvojnih slepcev, je pripomniti, da so v inozemstvu moške, oziroma ženske zaposlovalnice slepcev znatno oddaljene od zavodov šoloobveznih slepih otrok. To je modro urejeno!

Iz povedanega sledi: da bo treba vsaj treh zavodov za slepce.

Vsi prijatelji slepcev, vzdignite se, prispevajte obilno z denarnimi pripomočki; osrečili boste s tem naše slovenske slepce!

Po svetu.

s Nič novega. »Vi ste v obleganem mestu, imate malo živil, odkod jih boste dobili?«, tako se je glasilo vprašanje, ki ga je dobil pri skušnji v vojaški šoli v Brienne mladi Napoleon Bonaparte. »Od sovražnika,« je bil hitri odgovor. Pripovedujejo, da je bil ta kratki odgovor vpraševalcu zelo všeč. Originalen pa vendarle ni bil, ker je na ravnotako vprašanje ruskega generala Suvorova z istimi besedami odgovoril mladi ruski častnik. Tudi to ni originalno, kar pripoveduje o ruskem carju Pavlu I. (1796 do 1801), kajti ravno tako anekdoto so poznali že sto let prej. Ko je videl namreč nekega častnika, kako slabo jaha, mu je jezen zaklical, da je odpuščen in naj gre domov polje obdelovat. Ko so mu pa rekli, da častnik nima nobenega posestva, je pa takoj odvrnil: »Pa mu ga dajte!« — Angleškega igravca in ravnatelja gledišča Betterton, umrlega 1703, je s svojo budalostjo motil mladi igravec ravno sredi igre. Rdeč od jeze je letel za kulise in je zapovedal blagajniku, naj vzame ta mesec nerodno polje obdelovat. »To ne gre,« pravi blagajnik, »ker on ne dobiva še nobene plače.« — »Kaj, nobene plače?«, vpije Betterton, »no torej, dajte mu na teden dvajset kron in mu jih odtegnite šest.« Kakor vidimo, oboje enako; seveda je lahko tudi oboje izvirno, kajti težko da je Pavel kaj vedel o Bettertonu ali pa Napoleon o Suvorovem častniku. Tudi dve drugi anekdoti sta si podobni, ena je angleška, druga francoska. Angleški kipar Hogarth je prosil svojega prijatelja Fieldinga večkrat, naj se da naslikati od njega, a vselej zastoj. Po Fieldingovi smrti je tožil enkrat Hogarth v navzočnosti igravca Garricka, kako trdovraten je bil Fielding in da ga sedaj ne more po spominu naslikati. Naenkrat reče Garrick: »Ali je bil morebiti takle?« Slikar ga pogleda in se ves začudi, kajti Garrick je bil napravil iz svojega obraza čisto Fieldingov obraz. Po Garricku je potem Fieldinga naslikal, sliko hranijo še danes. — Francoska anekdota je pa tale. Slikar Ivan Anton Gros se je nekega dne bridko pritoževal, da nimajo nobene res dobre slike francoskega državnika Villela. Zraven je bil Coulon, osebni zdravnik kralja Ludovika XVIII., ki je imel tudi velikanski igravski talent. »Res je, prav imate, nobena slika nima niti najmanjšega znaka njegovega duha in njegovega krepkega plemenitega značaja,« reče Coulon; pri tem pa posname obraz in govorico Villela tako natančno, da ga Gros takoj skicira in napravi potem po tej skici edino dobro sliko Villelovo.

s Dikens kot igravec. Ta veliki romanopisec je trpel v mladih letih dosti pomanjkanja. Oče je bil nepraktičen in lahkomiseln trgovec in bil skoro vedno v zaporu, mati pa ni mogla preživljati vseh otrok. Že kot majhen deček je moral zelo delati in pomagati materi v skrbi za družino. Poslali so ga v tovarno mazila za čevlje, moral je vezati neštete lončke in je zaslužil vsak dan en šiling, t. j. 1 krono 20 v. V tovarni se je seznanil z drugim dečkom Robertom Fargin, ki je delal zraven njega. Končno je bilo tega življenja konec in Di-

ekens je smel zopet v šolo. Potem je bil poročevalec za časopise, je spisal svoje »londonske slike« in je izdal l. 1836 znameniti komični roman »Pikvikijci«; naenkrat je postal eden najslavnejših angleških pisateljev, tako ga je dvignil ta roman.

Takrat so bili sezidali v Londonu v ulici sv. Jakoba krasno palačo takojimeno- vanega Crockfordkluba, prvovrstno igralnico, imenovano po ustanovitelju Crockfordu, nekdanjem bogatem trgovcu z ribami. Da bi študiral značaje, je hotel Dickens enkrat v brlog. Lahko si je dobil vstopnico in šel nekega večera tja. V sijajno razsvetljeni veži ga je sprejel bogato opravljen vratar. »Kaj vidim, Ti si, Robert.« vsklikne romanopisec začudeno, spoznavši svojega nekdanjega tovariša iz tovarne. »Da, Karol, jaz sem vratar tukaj.« — »In kako Ti gre?« — »Prav dobro. A kaj hočeš pri nas?« — »Rad bi si to življenje in vrvenje malo bolj natančno ogledal.« — »Poslušaj,« pravi Robert, previdno se oziraje naokoli, »raje ne! Nikar ne hodi notri! Daj se posvariti od mene in pojdi, odkoder si prišel. Sicer je proti mojemu gospodarju, če Ti dam ta svet, a Ti si moj prijatelj iz mojih mladih let in zato mislim, je moja dolžnost, da Te posvarim. Rečem Ti, tako Te bodo oskubli, da boš kar zijal.« — »Prav lepa hvala za Tvoj svet, ki pride iz dobrega srca, a ne morem Te poslušati,« pravi Dickens smejaje. »Moram si to stvar natančno ogledati in sicer iz posebnih vzrokov. Prav hudo gotovo ne bo, nimam več pri sebi kot 240 kron. Če jih zgubim, ne bo prida, saj nisem več tako reven kakor takrat v tovarni.«

Šel je notri. V dvoranah je bilo dosti elegantnih gospodov. Nekateri so poznali mladega pisatelja in so mu pokimali, a so igrali nemoteno dalje. Gospod Crockford, star in siv, je bil tudi navzoč; spogledal se je z igralci. Dickens je nekoliko časa opazoval, potem je pa poskusil srečo in je slavil 120 kron. Dobil je, šel je s svoto navzgor in je zopet dobil, potem še parkrat. Ko je odhajal, je dobil prijatelja zopet pri vratih. »Torej,« reče Robert, ki je poznal skrivnosti igravnice, »sedaj si pa opravil. Kaj ne, pošteno so Te?« — »Narobe, dobil sem.« — »Dobil si?« — »Da, poldrugi tisoč kron.« — »To pa že ni prav po pravici. Gotovo so se zbal Tvojega zbadljivega peresa. Saj pišeš vendar v večje londonske list?« — »Da.« — »No, potem pa razumem. Mislili so, da hočeš kaj pisati o klubu in da bi ne pisal prehudo, so pustili, da si dobil.« Dickens se je smejal. »Malo so se zmotili, malo ugarili. Nočem opisati ravno tega kluba, hotel sem samo študirati. Pišem ravno nov roman in hočem naslikati življenje v moderni boljši igravnici. (To je bil moj namen.« »Vendar je boljše, da ne prideš več,« vpije njegov nekdanji tovariš za njim. »Enkrat in ne več,« si je mislil najbrže tudi Dickens sam. In res ga ni bilo več.

s Živili in pijanost. Tudi živali so včasih veliki pijanci, še celo metulji. Naravoslovec Tutt je zapel metulje v stekleno hišico, polno cvetlic; veliko rajši so šli nad one cvetlice, kojih destilacija je izkazala alkohol. Namesto cvetlic je postavil potem v hišico male barvane kozarčke, napol-

njene do vrha z žganjem; in glej jih, takoj so bili s svojimi sesavnimi rilčki zraven in so očividno zadovoljni srebalji opojno pijačo. Da imajo konji, psi in druge domače živali radi alkohol, je splošno znano. Vsak voznik ve, da lahko konja podžge z alkoholom. Nekatere doge imajo prav rade pivo. Pijanost se večkrat tudi pri živalih podeduje. Lotijo se pa tudi močnejši opijanjivi sredstev, tako opija. Francoski znanstvenik Thorel je potoval po porečju Mekonga v Zadnji Indiji. Prešiči jedo tam zlasti liste maka in takoj shušajo, če ga nimajo več. Čudno je tudi to, da v obštrni kitajski provinci Jinnau ni bilo čebel, ko še niso sadili maka, a so prišle takoj za njim. Tako so se ga navadile, da jih vsako leto pogine velikansko število, kakor hitro mak odcvete. Burns pripoveduje, da dajejo Turki v nekaterih krajih opij konjem, kadar hočejo od njih večjih žrtev. Kaj pa še le mačke! Te so pa prav strastne ljubiteljice kajenja opija, oziroma postanejo takoj, ko pridejo v bližino opijevih kadincev. Kdorkoli je v Kočičini in Kambodži obiskal hiše, kjer so močno kadili opij, vsak se je čudil velikemu številu mačk, ki so se shajale tam od vseh strani. Na nekem posestvu pri Sajgonu je bila velika mačka, ki se je vselej priliznila svojemu gospodarju, kadar je prižgal opijevo pipo. Prav videlo se je, kako ji opijev dim dobro de. Kmalu je zaspala, in če so jo zbudili, je bila nevoljna in nemirna. Tam sta bili tudi dve opici, ki so ju peljali vsak večer v kadilno sobo. Ena je bila slepa. Tipala je okoli sebe in je dobila škatljico z ostanki smodk, pokusila je in dopadlo se ji je. Odslej je vedno iskala škatljico, vodil jo je duh tobaka, in zadovoljno je skakala, kadar se ji je posrečilo dobiti jo. Francoski naravoslovec Martin je izdal delo o opiju in njegovi zlorabi. Pripoveduje to-le: Bogat trgovec v Kantonu ima velikega dolgodlakega psa evropske pasme, ki je vedno pri njem, kadar kadil opij. Včasih mu pihne dim v nos, in namesto da bi bil nevoljen in bi renčal, kakor imajo psi v takih slučajih navado, se prav zadovoljno obližuje. Nekega dne gre gospodar na potovanje, pes ne okusi več opija, postane žalosten in ne mara več jesti. Kakšne neumnosti delajo koze, če so pijane, to je marsikdo od nas sam opazoval. Pa kokušil! Kako smešen je pijan petelin, kako se zaletuje! In pozneje, ko ga »glava boli«, kakšna postava, kakšna pobitost! Živali se prepustijo pijanosti, ki jim ugaja, ne misleč na posledice. Saj niti človek na to ne misli, pa je vendar razumno vse drugače razvit in dobro ve, da tiči v pijanosti največja škoda zanj.

s Tehnica v Ovdevatru. Ob reki Asjel na Holandskem leži mestece Ovdevater, ki je imelo nad 200 leti posebno pravico, kakor si jo bolj čudno le težko mislimo. Karol V., ki je bil na Nizozemskem doma, je dal mestecu pravico za takozvano čarovniško tehniko in to si je mesto obdržalo od prve polovice šestnajstega do začetka osemnajstega stoletja. Slava te tehnice je rastla tako, da so romali ljudje iz daljnih dežel v Ovdevater in so se tam dali stehitati. Takrat je bilo namreč čarovništvo zelo v cvetju, to se pravi, če se kdo komu ni dopadel, pa ga je obdolžil

čarovnije. Šlo je potem za premoženje ali pa celo za življenje. Karol V. je bil seveda prebrihten, da bi take reči verjel, a toku časa se ni mogel ustavljati. Zato je pa dovolil, da so imeli Ovdevatrčani ono tehniko, in kdor je bil pokrivem obdolžen čarovnije, je lahko prišel sem, se dal stehitati in je tako dokazal, da je nedolžen. Če je bil namreč obtoženec lažji ali pa ravno toliko težak kakor utež, ki so jo dali po županovi cennitvi v drugo skledo, je bil nedolžen. Takrat se niso imeli decimalne tehtnice, temveč navadno z dvema posodama. Vidimo, da je bila stvar precej čudna in popolnoma odvisna od župana. Ta si je ogledal telo kandidata za tehniko in je uporabil utež, ki se mu je zdela temu telesu primerna. Če je bil kandidat prelahk, potem se mu je doma slabo godilo, kajti bil je čarovnik. Vendar se nam pa zdi, da so bili Ovdevatrčani tako brihtni, kakor drugi Holandci in so dali vedno manjšo utež v drugo skledo, saj je to opravilo dalo občini velike dobičke. Vsak, ki se je tako rešil suma čarovnije, je rad daroval večjo svoto. Osumljeni so bili pa itak navadno le bogati, ker le od teh so imeli doma kaj pričakovati.

Da je imela tehniko praktično vrednost, o tem imamo tudi pisana poročila. Tako nam pripoveduje ovdevatrski tajnik o nekem hrjbovcu, ki se je bil doma skregal. Očrnili so ga zato po celi deželi, da je čarovnik. Prijatelji so mu rekli, naj potuje v Holandijo in se da tam stehitati ter tako dokaže svojo nedolžnost. Šel je, a je prišel nestehtan nazaj, bodisi da so ga doma napačno poučili ali da je bil preneumen ali pa preboječ. Doma so ga vprašali, če je prestal preskušnjo. Ker ni imel nobenega izkaza, je sum proti njemu le raste. Rekli so mu, da je bil gotovo prelahk, da je torej čarovnik, sodnik ga je dal zapreti. A »čarodej« je ušel. Nekdo drugi, ki se mu je približno ravnotako godilo, mu je svetloval, da gresta skupaj v Ovdevater in se dasta tam stehitati. Oba sta bila dosti težka, čarovnik dobi potrebne izkaze in se je vrnil z njuni domov. Dobil je nazaj dobro ime in pa premoženje, ki ga je bil sodnik med tem že konfisciral. Take čudeže je delala ovdevatrška tehnika.

Kdaj je ta privilegij prenehal, ne vemo. Slišimo le še, da so tehtali uboge čarovnice na tej slavni tehnici še v prvi polovici osemnajstega stoletja.

s Konec »gospe matere«. Marija Letticia Ramolino je bila rojena 24. avgusta 1749. Še zelo mlada je poročila v Ajačo na Korziški advokata Karola Buonaparte. Imela je osem otrok, 32 let stara je bila že vdova, doživela je vso srečo in nesrečo svoje rodbine. Njen drugi sin, cesar Napoleon, ji je dal naslov: Cesarska Visokost in jo je imenoval: gospa mati. Imela je velik dvor, milijon frankov letnih dohodkov in pa posestvo Pont-sur-Seine. Slutila je bodočnost, prihranila si majhen zaklad in ga podarila sinu po nesrečni vojski na Ruskem. Njegov padec njene matere ljubezni in skrbi ni nič izpremenil. Sledila je sinu na Elbo in potem zopet v Pariz. Po bitki pri Waterloo se je kratko, a globoko čuteče poslovila od sina, ni ga potem videla več. Iz Rima ven je zastoj prosila

angleškega ministra za zunanje stvari, lorda Londonderryja, da bi ji dovolil deliti usodo Napoleonovo na otoku Svete Hele. Vedno črno opravljena je živela v Rimu samotno in sama za se; videla je, kako je padel v grob sin za sinom, tudi njen ljubljni vnuk. Leta 1830. si je zlomila na spreobrodu nogo in v njeni starosti ni bilo nobene celitve več. Ne da bi se mogla kaj premakniti, je ležala na postelji Napoleoni, ki jo je bila podedovala od njega. Nazadnje je še oslepela. Smrt jo je rešila dne 2. februarja 1836. Njeno truplo počiva od leta 1851. naprej v neki kapeli v Ajačo. Na marmornati plošči bereš kratke in vendar tako pomembne besede: Marija Leticija Ramolino Buonaparte, mati kraljev.

S Struje v slikarstvu. Marsikomu je znano, da so nastale v slikarstvu mnogotere moderne smeri, ki se nam zde včasih po vsi pravici zelo smešne, in dvomimo, če imajo s pravo umetnostjo kaj opravka. Bil je kubizem. Danes že ni več v modi način slikanja. Kubistična slika predstavlja same stare skatle. Nastal je sferizem. Ime pove samo, da je to zmago slavje ozračja. Slikarji te vrste vidijo vse okroglo. Na slikah je videti samo veliko množico prepletenih krožnic. Učitelj sferistične šole je poljski umetnik Boleslav Biegas. On ima pred očmi kompas. Gotovo je, da je sferizem naravi bližji nego kubizem. Mi živimo na okrogli zemlji in najboljše stvari so okrogle. Boleslav Biegas je spoznal to veliko resnico. Gotovo je, da bo kateri genijev iznašel trikotno umetnost. V resnici je mnogo zelo dražestnih trikotov, ki zaslužijo, da jih kdo proučava in poda v umetnosti. Potem bomo dobili slikarstvo valovitih črt, dalje slikarstvo zig-zag, slikarstvo na eno smer, kjer bo vse ali navpično ali pa vodoravno. To je baje umetnost bodočnosti. Nekega dne sem obiskal blaznico, v kateri je bilo čudovito mnogo umetnikov. Med njimi so bili taki, ki so izdelovali kubistične, sferistične in druge slike z mnogim večjim talentom, nego ga ima Boleslav Biegas, v tem bodite uverjeni. No, ali veste, kaj je najvažnejše, od kje more priti ozdravljenje. Ker so mnogi pametni ljudje začeli slikati na ta način, bodo razni »blazniki« iznašli drugo metodo. Tako bo počasi prišla stvar do ravnovesja, dokler »pametni« zopet ne prično posnemati »norce«. To se lahko vrši do neskončnosti.

S Svečan obed na čast rumunske kraljice v Parizu. Pariška mestna občina je priredila rumunski kraljici na čast svečano kosilo. Kraljica je sedela med soprogom Pichona in med soprogo rumunskega poslanika. Bilo je izgovorjenih mnogo zdravic, v katerih so poveljevali sodelovanje Rumunije v svetovni vojni. Kraljica je odgovorila na zdravice s prisrčno zahvalo. Končno je povzel besedo župan, ki je poveljeval delo Rumunske in je dejal, da bo mesto Pariz v znak vidnih simpatij do Rumunije krstilo eno izmed ulic na ime rumunskega glavnega mesta.

S Važni vladarski opravi. Avstrijski cesar Ferdinand (1835—1848) je imel v zadnjih vladarskih letih za državne posle zelo malo zanimanja. Pri neki ministrijski seji se je ministrijski predsednik trudil na

vso moč, da bi lepo razložil neko zelo važno zadevo, cesar je pa sedel pri oknu in gledal ven. V takih služajih navadno prav pozorno poslušamo in govornika ne gledamo, zato da uho bolj deluje. A mislite si min. predsednika začudenje! Ko napravi minister v svojem govoru slučajno odmor, da se oddahne, se cesar obrne in pravi: »Pomislite, v zadnjih dveh urah se je peljalo skozi dvorno palačo 425 kočij in 180 omnibusov.«

s Beranger — vojni begunec. Guitry pripravlja novo komedijo »Beranger«, »Excelsior« vprašuje, katero epizodo iz Berangerjevega življenja bo izbral Guitry? Je namreč neka epizoda v Berangerjevem življenju, ki se je Guitry gotovo ne bo dotaknil, to je sramotno dejanje vojnega begunstva. Pesnik budnic in junaških pesmi za časa napoleonskih vojsk, je leta 1801 zbežal pred vojaško suknjo. On sam pravi o tem v svojem življenjepisu: »Bil sem slabejši zdravja, pa mi je oče dejal pogosto: Dragi moj, kmalu te bodo pokopali. Bil sem trdno uverjen o svoji nesposobnosti in od očeta nisem mogel dobiti visoke vsote za odkup, tedaj mi ni preostalo drugega, kot da se nisem javil in sem se skril. Ker sem bil že v mladosti popolnoma plešast, sem lahko šel mimo orožnikov, ne da bi me opazili, ki so vedno iskali dezertere. Bilo je dovolj, da sem snel klobuk in pokazal plešo in zdel sem se peldeset let star, pa orožnikom ni prišlo na misel, da bi preiskali moje popirje. Toda zelo dolgo sem moral jemati klobuk z glave, zakaj vojni begunci so bili pomiloščeni šele ob priliki Napoleoneve poroke z Marijo Lojzo.

S Preroki. Zdi se, da v vseh dobah velikih prevarov cvetejo preroki, tajna društva, apostoli... »Union« primerja v tem oziru rusko revolucijo s francosko. Cagliostro je svoječasno na nekem pariškem shodu prerokoval nekaj, kar se s čudom sklada z vsemi današnjimi dogodki. Dejal je: »Prišel bo dan, ko bo človek, ki je vladal zemljo in morje, vladal tudi ogenj in zrak. Kadar bodo plameni jeziki leteli čez zemljo in ko bodo nevihte in vetrovi, ki so danes nebrzdani in nevarni volkovi, postali krotki in pametni glasniki civilizacije; kadar bodo končno ljudje s pomočjo zračnega in zemskega prometa spoznali, da so vezani s prošlimi mukami med seboj, tedaj boste videli čudovit prizor pred božjimi očmi: vse namišljene meje bodo padle, reke ne bodo več delale zaprek, planine ne bodo več delile ljudi; preko vsega si bodo ljudje podali roke in na vsakem vrhuncu bo sijal oltar pravice, oltar bratstva.« — Ali so te besede prvi načrt »Zveze narodov«?

s Boljše dvakrat kot enkrat. Eden najbolj navdušenih obiskovalcev gledališča je bil zadnji vojvoda Anhalt-Bernburški, ni zamudil nobene predstave v njegovem majhnem dvornem gledališču. Zlasti se je zanimal za takozvane senzacijske drame, torej umor, uboj, požig itd. Ena njegovih najhujših predstav je bila »Noč in jutro«, morali so jo igrati najmanj enkrat na mesec. V glavnem prizoru ustrelili hudi Gavtri policijskega agenta Favrata, in takrat je vojvoda zmerom najbolj ploskal. In tako se je zgodilo, da je bil Favrat zopet enkrat ustreljen in da je padel na tla

kot mrtič. Padel je pa zelo nerodno, namreč prav blizu svetilk na odru. Takratna razsvetljava je bila pa še zelo preprosta, olje je kapalo iz ene svetilke, in sicer ravno na rokav Favratove črne salonske suknje. Ni si znal drugače pomagati, malo se je premaknil, da ni bil več v bližini usodnosne svetilke. Čeprav je bila pa ta rešilna kretnja prav majhna, jo je vendar opazilo ostro oko vladarjevo. Hitro se je dvignil, se sklonil čez ložo in zaklical: »Saj še ni mrtev, še enkrat ustrelite!« Občinstvo je bilo na take hipnosti deželnega očeta že navajeno in se ni prav nič vznemirjalo, same smejali so se od srca. Gavtri je pa šel za kulise, je vzel nov revolver in je še enkrat ustrelil. Vojvoda je bil sedaj zadovoljen.

s Laške tovarne za ponarejanje vojnih listin. Tako tovarno so odkrili policijski agenti v Milanu v sobi neke žene, ki je imela znanje z dvema dezerterja, z Leonom Rizzijem in Giovannijem Glavini. Policija jih je odkrila s pomočjo drugih dezerterv, ki so imeli krive listine. V stanovanju so našli veliko množino pečatov, vojaških dopustnic in odpustnic vsake vrste. Ponarejevalce niso prijeli, ker so bili že zasačeni in zaprti radi tatvine. Policija išče samo še njih prijateljsko.

s Fino norčevnje. Ludovik XIII., francoski kralj, je bil vedno v vojskah. Več je bilo pa porazov kakor zmag. Kljub temu je imel pa pariški dvor navado, da je priredil vselej razsvetljavo, kadar je bila kakšna nova bitka. Samo kraljici Ani, materi Ludovika XIV., se je ta komedija začela nazadnje gnusiti. Nekega dne reče svojemu možu: »Francozi se mi zdijo ravno taki kakor kremenjaki,« pokaže na razsvetljene ulice in pristavi: »Bolj ko jih krešejo, bolj se vneajo.«

s Čudne ženitne ponudbe. V časopisih beremo vsak dan: »Po tem danes ne več tako nenavadnem potu...« Ženitna ponudba v knjigi je pa vendar nekaj nenavadnega! Par slučajev bomo navedli.

Neki bojazljiv snubač je poslal svoji obževanki molitveno knjižico, na koncu so bile kot dodatek poročne, krstne in pogrebne molitve. Podčrtal je te-le besede: »Če hočeš tega tukaj pričujočega za svojega moža, odgovori z glasnim in razločnim: da.« Ko je dobil knjižico nazaj, je videl, da je njegovo upanje besedo da še enkrat debelo podčrtalo, in kmalu je dama svoj da vdrugič podkrepila pred oltarjem. — Veliki londonski pridigar anglikanske vere Spurgeon se je potegoval za roko svoje poznejše žene tudi s knjižico. Sedel je poleg nje in je pokazal v knjižici, iz katere je bil bral, to-le mesto: »Če hočeš ženo v zakon, izkaži ji svojo ljubezen s tem, da moliš zanjo.« Ko je bila prebrala, jo je vprašal: »Ali molite tudi Vi za onega, ki bo enkrat Vaš mož?« Namesto odgovora mu je dala roko, in to je zadoštovalo.

Neki slovit zdravnik je bil dolgo časa znan s svojo poznejšo ženo, a se nikdar ni izrazil, kaj da misli. V tem slučaju je pa ona vzela knjižico na pomoč. Obiskal jo je, čitala je ravno sveto pismo. Pokazala mu ga je in je s prstom se dotaknila nekega stavka. Bile so tam besede preroka Na-

iana na Davida: »Ti si mož«. Tako jasne ga ni glajala zdravnik ni mogel prezreti, in kmalu so imeli poroko. — Na še bolj preprosto način se je izrazil neki redkobeseden ljubimec. Sedel je poleg nje ob ognjišču, ko je pletla nogavice, ob njenih nogah je prav prijetno predla domača mačka. Mladenec sedi nekaj časa popolnoma tiho, potem pa pokliče mačko k sebi in ji zašepče na uho, tako da se je dobro slišalo: »Pojdi in vprašaj Ivanko, če hoče biti moja žena.« Deklica zardi, a zašepeta čudni znanik ljubezni ravnotako slišljivo v uho: »Povej Janezu, da hočem.«

Oliver Cromwell je stopil enkrat nenadoma v sobo svoje hčerke in je prese-netil mladega učenjaka, ki je klečal pred njo in ji je bil ravnokar razodel svojo ljubezen. Ni mu bila pa še mogla dati odgovora, zato je bil v zadregi in ni vedel, kako naj se obnaša. In slabo se je izteklo. Cromwell je grdo gledal in ga je jezno vprašal, kaj ima tukaj opraviti; ubogi snubač je bil tako prestrašen, da je v svoji zmedenosti jecjal, da je pri gospodični prosil za roko njene postrežnice. Častihlepni oče je vedel, da je to laž, a ker je hotel hčerki dati drugega moža, je dal oni postrežnico takoj poklicati in na mestu jo je moral revež poročiti. Pa jo je preje komaj dobro videl.

Slavni Aleksander Gordon se je zelo zanimal za lepo Lucijo Austen; in kmalu se je začela navadna govorica, da se imata rada itd. »Ali veste, da naju imajo za zaročenca?« jo je vprašal nekoč, in še preden je mogla v zadregi kaj odgovoriti, je pristavil: »Ali naj postane govorica resnica?« Takoj je pritrdila.

Ko je pa neki duhoviti vdovi neljub snubač napravil ravno tako napolskrito ponudbo, je smehljaje odgovorila: »No, to pa že midva sama bolj veva, da ni res.« — Trikratni vdovec se je spet ženil. Prišel je na originalno misel in je položil dami svojega srca v naročje tri snopiče, zvezane s črnimi trakovi. »To so pisma, ki so mi jih pisale moje tri umrle žene, ko sva bila že poročena. Berite jih in videli boste, da sem bil dober mož. Upam, da boste dobili iz njih toliko poguma, da boste še Vi poskusili z menoj.« Brala je in ga je vzela.

Portoferraio.

Pred sto leti so državniki na Dunaju ravno tako mešetarili za posamezne dežele, kakor mešetarijo danes v Parizu. Takrat jih je vzdramil Napoleon, ko je ušel iz Portoferraio na Elbi, danes jih bo morebiti boljševidem. Spomin na preteklost se nam nehote vriva in marsikdo se je spomnil sedaj na kraj Napoleonovega pregnanstva, zlasti še, ker je bilo tam veliko naših vojnih ujetnikov. Malokdo pozna Elbo, poznamo jo kvečjemu iz zgodovinskih knjig. Otok leži proč od vsakdanjih potov navadnih turistov, in le malokdo zaide tja. In vendar je Elba eden najlepših kotičkov Evrope. Sedaj v pomladi je vsa v cvetju, polje in gozd, zdi se nam, kakor bi vse sredozemlje poslalo sem svojo vegetacijo. Podnebje je izvrstno,

prebivalstvo dostojno, prikupljivo, priprosto. Lepi so ti ljudje. Vendar pa slišimo, da si je neki velik ujetnik pred sto leti na vsó moč želel proč od tega zemškega raja.

Mislili bi, da je spomin na tega največjega ujetnika zgodovine napolnil celi otok ali pa vsaj njegovo glavno mesto. Zato se čudimo, da ne najdemo na otoku nobenega vidnega znaka tega velikega zgodovinskega dogodka. Lahko preplezamo v pristanišču in mestu Portoferraio vse strme, ozke in čudovito slabo tlakovane ceste in ulice, pa ne bomo dobili niti najskromnejšega Bonapartovega spomenika in tudi nobenega napisa in nobene cestne table z njegovim imenom. Zato pa beremo na mramornatih ploščah slavo Garibaldijevo, ki je bil enkrat na Elbi, in tudi še, da je bil oče Viktorja Hugoja s svojim sinčkom enkrat tukaj. O Napoleonu pa nič, ne besede. Elbanci pravijo, da nima nobenega pomena, govorili o Napoleonu, ker je cela Elba en sam Napoleon, in da bi bilo onečaščenje njegovega imena, če bi veliki spomin nanj hoteli poživljati s slabimi provincialnimi kipi. Prav imajo. Vendar bi pa lahko malo bolj skrbeli za hišo, v kateri je stanoval.

Slavna Casa dei Molini visoko nad mestnim amfiteatrom je last italijanske vlade, in ta jo je vedno prav pošteno zamenjala. Takozvana Napoleonova palača je bila pred vojsko vojaško skladišče — je pa samo navadna bela elbanska hišica, Napoleon je dal napraviti podolgovat prizidek. — V sobi cesarjevi je stanoval artilerijski stotnik, in njegovih osem otrok je razdevalo vrt, ki si ga je priredil cesar in ki ga je tako skrbno gojil. Med vojsko so pa nastanili v hiši avstrijske ujetne častnike. Godilo se jim je slabo, tolažili so se z zgodovinskimi spomini in pa z nepri-merno lepim razgledom na slikovito mesto, na pristanišče, morje in pa na modro obalo italijanskega obrežja. Seveda ni v hiši niti sledu pohištva, ki ga je Napoleon rabil. Skoro ravnotako malo spominov na Napoleona dobimo v vili San Martino, ležeči bolj notri na otoku. Cesar je bil večkrat tukaj pri svoji sestri Pavlini, in hiša je bila dolgo časa polna zanimivih spominkov, v vrtu zraven je bil cel Napoleonov muzej. Pred par leti je tedanji posestnik, poslanec del Buono, prodal vilo tistemu, ki je največje ponudil. Častilci Napoleona so bili seveda vsi razočarani. V vili je bila takrat še postelja iz časa cesarstva, v kateri je baje enkrat spala Napoleonova mati. V muzeju pa so bile sledeče reči: bombažast robec s strašno podobno cesarja, lepa skupina nagačenih somov in nekaj v špirit vloženi rib. Vse druge zaklade muzeja je bil pa prodal neki prejšnji lastnik San Marcina, ruski knez Anatol Demidov, sredi preteklega stoletja nekemu bogatemu Amerikancu. Kljub temu pa Napoleonovi korziški rojaki pridno romajo v San Martino in poljubujejo jokaje ono posteljo. Čudno je, kak čar gre še vedno od tega moža, ko je že vendar sto let preteklo od njegove smrti.

Sicer pa Napoleon v kratki dobi svojega bivanja na Elbi ni ravno veliko naredil za otok. Sicer je imel ime; knez

Elbe in delal se je, kakor da mu to zadostuje, vendar je pa že takoj odpočetka škilil proti Franciji. — Morebiti ljudje na Elbi zato tako škilijo. — Večinoma je zidal ceste in delal v pristanišču, saj si je napravil celo majhno brodovje z vsemi šaržami. Portoferraio ima par lepih poslopij, večinoma iz časov Medicejcev. Napoleon je napravil gledališče, dal je v ta namen prezidati neko cerkev. V osemdesetih mramornatih ložah je sedalo v gledaliških večerih še zmiraj sijajno spremstvo cesarjevo. Še sedaj gostuje v tem gledališču kaka potujoča toskanska družba.

Sicer je pa Portoferraio precej dolgočasno mesto, majhno, proč od sveta, nobene kavarnice ni tam in ena sama boljša gostilna »elbska čebela«. Čudimo se pa, kako neverjetno poceni je vse. Krasno, težko belo domače vino je skoro zastoni in tudi elbski šampanjec ni dosti dražji.

Ima pa otok še eno drugo veliko prednost; tam govorijo najlepšo in najčistejšo toskanščino. Sploh je ostal otok v marsičem kos one stare lepe Italije, ki jo je imel vsak tako rad.

Nekatere naprave pa spominjajo na moderni čas. Portoferraio se pravi pristanišče železa, plavži delajo dan in noč, železna industrija je zelo razvita. Tudi naš Skedenj pri Trstu je dobival železo od tam. A na take reči mislimo samo mi moderni ljudje, otok sam in mesto z njim bo pa ostal vedna priča, da je živel enkrat tukaj eden največjih mož svetovne zgodovine.

Narod, ki izumira.

(Po Nansenu priredil Ivan Bežnik.)

(Dalje.)

SODSTVO IN PLES NA BOBEN.

Da so Eskimi miroljubno in dobrodušno ljudstvo, to spričuje tudi njih poseben način sodstva.

Njih pravosodje je prav posebne vrste in obstoji iz neke vrste dvoboja. Ta dvoboj pa se ne vrši, ko se je vršil pri nas in se še vrši, z orožjem; vsega tega se Grenlandec ogne; njegova bistra glava si je izmislila drug način. Razžaljeni nasprotnik pozove svojega sovražnika, s katerim ima obračun, na tekmo v petju in plesu, pri katerem tolčejo na boben. To se vrši ponavadi v poletju, in sicer na večjih šotoriščih, kjer je mnogo ljudi skupaj. Oba nasprotnika se postavita drug proti drugemu v krog gledalcev in gledalk. Nekdo nabija na boben. Oba pa pojeta pesmi, sramotilke drug na drugega. V teh pesmih, ki jih posebej v ta namen zložita, ali pa samo preuredita, opisujeta vse, kar je nasprotnik storil in skušata drug drugega osmešiti pred občinstvom. Ta, kateremu se ljudje radi šal ali tožb smejo najbolj, je zmagovalec. Na ta način sodijo tudi umor. Nam se bo zdel ta način sodbe nepopoln. A za ljudstvo, ki ima tako zelo razvit čut časti, to zadostuje. Najhuje je Eskimu, če se osmeši pred ljudmi; tega ne prenese. Zgodilo se je, da se je ta ali oni celo izselil drugam, ker ni mogel prenesti sramote.

Ta način sodbe se je obdržal na vz-
hodni obali še do dandanes. To je pač naj-
hitrejši način, poravnati spore in kazno-
vati krivce.

Na zapadni strani so misijonarji od-
pravili ta ples, menda iz razloga, ker so
se pri njem vršile razne nespodobnosti.
Eni trdijo, da to ni bilo res in ga zagovar-
jajo še dandanes. Gotovo je samo, da ples
ko sodno sredstvo samo na sebi ni bil nič
slabega; če so to priliko uporabljali tudi
v druge svrhe, vedo misijonarji sami.

Z odpravo tega plesa ni v Grenlan-
diji nobenega prava več. Evropejci sami
se pa ne mešajo v njih zadeve. Samo ka-
dar se zgodi slučaj kakšnega težkega pre-
greška, posežejo danske oblasti vmes. To-
da te kazni nimajo pravega uspeha.

Ko je pred leti umoril nek mož svojo
mater, so ga poslali za kazen na samotni
otok. Da bi mogel tam živeti sam, so mu
dali nov kajak in nekaj živeža za začetek.
Ko je vse pojedel, se je vrnil in dejal, da
tam ni mogoče živeti, ker se ne da nič
uloviti. Šel je zato zopet domov. Edino,
kar je dobil za to, ker je ubil svojo mater,
je bil — nov kajak.

Uspešna kazen, ki jo uporabljajo
oskrbniki kolonij, je, da prepovejo ženam
za daljšo dobo vstop v kolonijske prodaj-
alne. To kazen Eskimi občutijo najbolj
živo, ker se radi poslužujejo evropskega
blaga in ga kupujejo celo čez potrebo, ali
pa radi pasejo radovednost ko otroci.

RAZVESELJEVANJE.

Ples na boben je bil poleg sodstva tu-
di nekaka, recimo: »narodna veselica« in
se je mnogokrat vršil le radi razveseljeva-
nja. Peli so pesmi najrazličnejše vsebine,
vdarjali na boben in se zvijali s telesom na
vse mogoče in smešne načine. Ta ples ni
popolnoma brez pomena. Zbudil je Eskime
iz leni zaspanosti in jih posvečal, kar je za-
nje velikega pomena. Kljub vsemu je bil ta
ples, ki je imel značaj javne predstave še
vedno boljši, ko mnogi evropski plesi, ki
so se jih naučili od priseltnikov in jih privre-
dili po svojem okusu.

V kolonijah jim služi za plesišče kak
prazen magazin, kjer plešejo tolikrat, koli-
kokrat jim to dovolijo oblasti, tudi vsak
teden. Izven kolonij plešejo tudi v svojih
hišah.

Tak grenlandski ples je posebno sliko-
vit. Ves prostor je napolnjen z ljudmi, sta-
rimi in mladimi. Eni plešejo, drugi stojijo v
temnih gruclah ob stenah in gledajo. Vse je
praznično in v živo pisanih oblekah. Oljna-
te svetilke medlo razsvetljujejo prostor in
vesele obraze. Vse je pomečano, lepe, mla-
de postave in izmozgani, stari ljudje. V ple-
su so gibčni; težko je slediti z očmi gibom
nog. V prejšnjih časih so spremljali evro-
pejske ples z gosli, danes poznajo že har-
moniko.

Posbno veselje imajo tudi nad tem, ko
gredo v cerkev. Najbolj jim ugaja cerkveno
petje. Ženske pejejo zelo rade.

Nič manjša zabava pa ni, posebno za
ženske, obisk prodajalnice. Ko so te od-
prte, ni takega mraza in ne tako velikega
mleteža sredi najhujše zime, da ne bi stale
ženske že dolgo prej v dolgi vrsti ob zidu
in čakale, da se slednjič ne odpro vrata v

raj, da planejo vanj. Nekatere sploh ne mi-
slijo ničesar kupiti, ampak pasejo samo zi-
jala, dajo si pokazati najrazličnejše blago
in zbijajo šale.

V poletju, ko ladje ravno dospejo z no-
vim blagom, je guječa v prodajalnah zelo
velika. Tedaj prodajalce kar oblegajo, da
skoraj niso vsemu kos. Grenlandke ljubijo,
ko ženske sploh, vse, kar je novo. Da je
novo, to je glavno, čemu je in če je porab-
no, to je stranska stvar.

Danski trgovci so si izmislili pred leti,
da so Eskimi že v toliko »napredni«, da
rabijo nočno posodo, ko vsi drugi izobra-
ženi narodi, zato so jih poslali s prvo po-
šiljateljico na Grenlandijo. Grenlandke so ta-
koj pokupile vse, nekatere celo po dve.
Drugi dan pa so prišle žene zopet v prodaj-
alno, vsaka s svojo nočno posodo pod pa-
zduho, postavile so jih na pult in dele va-
nje maslo, riž, moko, ali kar so kupile.
Imele so jih za cekar.

NADARJENOST.

Eskimo je zelo nadarjen. Njih orožje
in orožje kaže, da ima velik talent za iz-
najdbe in da zelo ostro misli. Njih razum-
nost so kaj živo občutili misijonarji, s kate-
rimi so se spustili v prepir in prinašali za
svojo trditve vse polno umnih dokazov. V
tem so se odlikovali posebno angekokeri,
t. j. čarodejci (nekaki duhovniki njih vere).
Nikdar pa niso nastopali s silo, če z dokazi
niso popravili ničesar. A tudi, če so bili
ugnani v kozji rog, se niso dali potlačiti
popolnoma.

Tudi se naučijo silno lahko pisanja in
branja. Večina kristjanov je zmožna obo-
jega; nekateri se čuda spretno izražajo
pisмено. Celot pagani se z lahkoto nauče
iger: domino, vlečko ali celo šah. Nansen
pravi, da je včasih igral z njimi damo in je
bil presenečen po njih bistri proračunjenosti
in zmožnosti.

Najtežje jim gre računstvo in le redki
so, ki bi znali računati z ulomki. Nekaterim
je že seštevanje in odštevanje dovolj. O
deljenju in množenju pri teh niti ni govora.
Vzrok temu pa leži v zgodovini njih rodu.

Jezik Eskimov ima za število le malo
pojmov in besed, ko vsi prvotni, nerazviti
jezik. Samo za pet števil imajo besede,
ki jih pa štejejo na prste, ki je najpriklad-
nejše računalno: 1 = atausek, 2 = mard-
luk, 3 = pingasut, 4 = sisamet, 5 = tatdli-
mat. Tatdlimat je pomenilo roko. Če ho-
če šteti Eskimo nad pet, tedaj se posluž
prvega prsta druge roke = arfinsek atau-
sek; 7 = drugi prst druge roke = arfinsek
mardluk. Ko pride do deset, nima več na
razpolago rok, tedaj se posluž nog. 12 =
dva prsta druge noge = arkanek mardluk.
20 = cel človek do konca; inuk nãodlugo.
Tu se konča navadno vse računstvo pre-
prostega Eskima. Le posebno iznajdljiv gre
še dalje. 21 = prvi prst drugega človeka;
inup áipagssãne atausek. 38 = trije prsti
na drugi nogi drugega človeka; inup áipag-
sãne arfinsek pingasut. 40 = drugi človek
do konca; inup áipagssã nãodlugo. Na ta
način doseže sto s petim človekom do kon-
ca. Dalje ne more tudi najnadarjenejši
Eskimo s svojim jezikom.

Na ta način je pač težko izražati šte-
vila, posebno od 20 naprej. Radi tega so

tudi Eskimi po večini sprejeli danske iz-
raze za števila, če tudi se silno branijo tu-
jih besed. Na ta način računajo tudi čez sto,
ki ga imenujejo: untrítigdlit. Tisoč imenu-
jejo tusintigdlit.

Navadno je, da imajo taka prvotna
ljudstva čisto primitivno štetje in se pri
tem poslužujejo prstov na rokah in nogah,
ko najbolj pripravnega orodja za to. Še na-
šim otrokom pripomorejo prsti mnogo, da
dobijo prve pojme o številu.

Vendar pa so Eskimi tudi v tem oziru
mnogo pred nekaterimi Avstralci, ki so
šteli samo do tri, ali celo samo do dve in
so poznali samo te številne pojme: »ena,
dve in mnogo«. Da so bili enkrat tudi Eski-
mi na ti nizki stopnji, kaže tudi njih jezik,
ki ima ednino, dvojino in množino, ko je-
ziki drugih narodov.

Vsi pa občudujejo Eskime po njih po-
znanju krajev in po orijentaciji. Neki kapi-
tan je prosil preprostega Eskima, ki ni
imel še nikdar svinčnika v roki, naj mu
nariše obalo. Ta je vzel svinčnik in narisal
obalo s presenetljivo natančnostjo. Ozna-
čil je vse otoke, večje bribe, ledenike, fjor-
de in je povedal njih imena.

Kapitan Holm je dobil od njih celo
zemljevid vzhodne obali, izrezljan v leseno
desko in to od paganskih Eskimov.

(Dalje.)

Aprovizacija.

a Kruh na izkaznice št. 2. V četrtek in
naprej se dobi kruh na izkaznice št. 2 v
vojni prodajalni Šolski drevored, ker je g.
Bizjak opustil začasno pekarno.

(Bolečine srbenja) in nečistosti kože se od-
pravijo s Fellerjevimi »Elza-fluidom«, ki čisti,
razkužuje in bolečine ojača. 6 dvojnatih ali 3
specialni steklenički pošilja za 19 K lekarnar E.
V. Feller, Stubica, Elzatr št. 245. (Hrvatsko).
Nečistost kože so mnogokrat posledice slabe
mojave snovi. Kdor trpi na zaprtju in slabi
prebavi, naj jemlje Fellerjeve lahke odvajajoče
rebarbar »Elza kroglice«, 6 skatljice stane 9 K
50 v in so prava dobrota. Omot in poštnina so
računa posebej najceneje. Kdor naroči več ob-
nem, mnogo prihrani. (f)

Klobuk, alv, plišast, se je izgubil v nedeljo
Klobuk, zvečer med Jožico in pekovskim kri-
žem na Dunajski cesti. Najditelj se prosi, da ga
odda v kavarani »Evropa« notarkarju proti vi-
soki nagradi.

Be'e moke, line, nularice iz Banata po nizki
ceni, cenit večja ali manjša množina na-
prodaj. Vila »Fránja«, nasproti novo šole, Je-
senice, Gorenjsko.

Miši - podgane stienice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljate moja
najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva
kot: proti poljskim mišim K 5'—, za podgane in miši
K 5'—; osobito ostra pasta za podgane K 6'—; za
ščurke 5 K; posebno močna tinktura za stienice 5 K;
uničevalce moljev K 2'—; prašek proti mrčesom
250 in 5 K; tinktura proti vsem pri ljudeh 3 K; ma-
zilo za uši pri živini 2 K; prašek za uši v obleki
in perilu K 3'—; tinktura za bolbe pri pech K 1'50;
tinktura proti mrčesom na sadju in zelenjavi (un-
ičevalce rastlin) K 3'— — Pošlji po povzetju Za-
vod za eksport.

M. Jünker, Zagreb 116, Petrinjska ulica 3.

Povest o dveh zdravnikih.

Francosko spisal Louis Ulbach. Prestavil Pal.

(Dalje.)

»Kako se počuti moja sestrčina?« je vprašal lovec in otrnil pepel svoje smodke ob vozno kolo.

»Oh, precej dobro,« je odgovoril gospod Cérel z nekoliko izzivajočim glasom.

Lovec se je v komaj zadrtanem srdcu zganil.

»Vi me imate za norca, doktor!«

»Jaz se nikdar ne šalim z ljudmi, ki znajo tako dobro rabiti puško ko vi.«

»Lari!lari! Vaši praški so boljši, ko moja puška. Moja sestrčina je torej zdrava?«

»Tega nisem rekel. Da ozdravi, je treba še mnogo časa in marljivosti.«

»Ali se ne bojite onega časa, ko bo pričelo odpadati listje?«

»O, jesen je še daleč; še nobenega nisem videl, brusiti kose.«

»A vi ste vendar z nekim koscem v zelo prijateljskem razmerju.«

Doktor se ni zganil; le roko je nastavljal pred oči, da bi bolje videl na polje, potem pa je nezaupljivo pogledal okoli sebe.

»Nikdo naju ne sliši,« je opomnil gospod Solignac in skomizgnil z rameni, »govorite brez strahu!«

»Ne bojim se ničesar in tudi nimam ničesar govoriti, kar bi ne smel slišati vsak človek,« je zdravnik odgovoril malenkostno.

»Vi ste resnično krasen človek, moj ljubi doktor!« je vzkliknil Solignac in se glasno zasmeljal. »Stavim, da ne zaupate niti svojemu lastnemu konju in da smatrate mojega psa za preiskovalnega sodnika.«

»Zelo dobre volje ste, gospod Solignac!«

»Tudi vi, gospod Cérel!«

»Da, vi plemiči živite lahko in brezskrbno življenje. Hodite na lov in skrbite, da se vam dobro godi. A tak ubog doktorček, kot sem jaz, ima slabo življenje. Skrbeti moram za reveže, tolažiti bogate in nositi njihove neprijetne skrivnosti. Človek izgubi vse veselje. Moj križ je težak, in če se katerikrat spotaknem pod njegovo težo, je takoj polno zavidičev, ki se norčujejo z menoj, in hudobnežev, ki me obtožujejo. Ah, obličje človeštva ni lepo!«

»Da, ker ga gledate le v lastnem ogledalu! Ljubi doktor, pustiva rajši to nepotrebno govoričenje! Vi ste vendar v vseh stvareh tako varčen človek, varčujte sedaj tudi z vašimi besedami. Povejte mi z eno besedo, kako je z našo stvarjo?«

Zdravnik je trdovratno molčal. Držal se je, ko bi hotel pozdraviti gospoda Solignac, in se je z vajeiti dotaknil konja v znamenje za odhod. A gospod Solignac je bil mož, ki ni tako lahko in hitro opustil svojega sklepa. Zgrabil je kobilico pri vajetih in stopil na prečko pri kolesu:

»Sto vragov, doktor!« je zakričal, »tako mi ne boste ušili! Že osem dni sem tukaj na deželi, in celih osem dni se me ogiblujete. Da ste odklonili moje obiske, razumem; kajti kot popolnoma zdravega

človeka me prav nič ne veseli, da bi me zastrupljali s svojimi zdravili, in vsled tega bi me lahko kdo vprašal, kakšni opravi ki me vodi jo k vam? A če me enkrat čisto slučajno doleti sreča, da vas srečam popolnoma samega na prostem polju, kjer se lahko nemoteno in odkrito pogovoriva, zakaj takrat tako skrivnostno pačite obraz in mi ne privoščite niti najmanjše pomirljive besedice? Taka previdnost je resnično prevelikala!«

»Kdor je pameten, gospod Solignac, se ne razodeva pod prostim nebom,« mu je odgovoril doktor z neomajno hladnokrvnostjo; »skrivnosti bi lahko dobile nahod.«

»Še enkrat vam povem: sama sva, popolnoma sama; seveda, če se mogoče bojite one-le jate jerebic, ki sem jih zgrešil zaradi vas.«

»Pripetilo se je že, da so ptice pričale pred sodnijo,« je odgovoril gospod Cérel s skrivnostnim nasmehom.

»Da, mogoče takrat, ko so živali še govorile; ali bodete sedaj govorili tudi vi? Prihajate mogoče od spovedi? Ali pa se morda bojite, da bi vas ljubi Bog ubil tu na vozu s svojo streljo?«

Gospod Cérel se ni mogel vzdržati, da ne bi zaničljivo se smehljaje in izzivajoče pogledal modro nebo nad seboj. Bal se je bolj ljudi ko Boga. Solignac je razumel ta pogled; pomirjen vsled brezbožnega izzivanja, je pričel upati.

»Doktor, ko sem vas poprej zagledal, sem prisegel, da moram dobiti od vas najnatančnejšega in najzanesljivejšega poročila o zdravju moje preljube sestrčine; in preden me prisilite, da prelomim to prisego, bodete morali iti čez moje truplo. Izgovoril sem sedaj iste besede, kot Cambonne, in takih besedi človek navadno ne prekliče. Vdajte se torej prostovoljno in mi povejte, a roko na srce, kakšno je zdravje gospe Fouchy?«

»Saj sem vam že povedal, precej dobro.«

»Nikakih ovinkov, doktor!« je vzkliknil Solignac, prekrizal roke in se s cinčnim pogledom ozrl na zdravnika. »Dobro nji v korist ali meni?«

»Obema.«

»Slabo šalo na stran in povejte, kaj ste hoteli s tem povedati!«

»Mislim, moj ljubi gospod, da je žensko življenje zelo krhko in da ima narava svoje skrivnosti, ki nam jih še ni odkrila.«

»Ej, zakaj ne! Tak mož, ko vi, je izpil čašo znanosti do dna, in za vas ne more biti nobenega dvoma več.«

»Vi se mi hočete laskati, gospod. — Zdravje vaše sestrčine je zelo negotovo; skrivnostna bolezen, ki bo, kakor se bojim, vsemu svetu ostala večna uganka, vleče ubogo malo ženo v nek trenutek kraj, ki ga ne bi rada tako kmalu obiskala. Pa — ker že hočete vedeti popolno resnico — se njene male roke zaman krčevito oprijemljejo življenja. To zime,

gospod Solignac, bodete oblekli črno obleko.«

»In vi, moj spretni doktor, sijaj in veselje, in sicer za dolgo časa, če ste govorili resnico.«

Doktor je mirno sedel. Njegove oči enako neobčutljive nasproti strahu, kakor tudi prilizovanju, se niso niti zatemnile, niti zasvetile; ostale so trde. Solignac pa je, pomirjen vsled tega zaupnega sporočila, vrgel ostanek svoje smodke proč, in preden je prižgal drugo, je rekel, naglašujoč vsako besedo: »In kaj bi bilo, če bi moja ljuba sestrčina poslala po zdravnika v Pariz? Kaj bi rekel vaš kolega? Ali bi vam lahko dokazal zmoto?«

Cérel je tako vidno občutil sočutje, da je njegov sokrivec osramočen zardecel.

»In če pride vsa fakulteta na grad — bi se morala klanjati bistroumnosti moje diagnoze.«

»In kako ... če bi preiskala vaše stekleničice?«

»Jih ne skrivam. Naj analizirajo. Ne bojim se ničesar; oborožen sem proti vsakemu; ali me razumete, gospod Solignac?«

»Vsa čast, doktor, preklicano spreten mož ste!«

»Dokažite mi sedaj, da ste vi ravno tako spreten lovec; pogledjte, tam-le sedi zajec in mirno poslušaj najin razgovor.«

Doktor je pokazal na rob gozda; Solignac se je obrnil in je videl, ali pa je samo mislil, da vidi žival; nameril je, in preden je mogel izprožiti, je oddrdral doktorjev voz.

»Vražji človek! podli hinavec!« je preklinjal lovec, ki mu je bila ušla divjačina in doktor, — »vedno se mi izmuzne! Ta mož je nevaren zaveznik! Njemu je znana moja skrivnost, a jaz ne morem nikdar izvedeti njegove. Vendar, kaj me to brigal! Njegova lakomnost mi jamči za uspeh. Če ne bo v trenutku zmage česa ukrenil, da bi me ogoljufal! O, če bi vedel!«

Med tem premišljevanjem je Solignac nabasal puško in odšel v goščavo.

(Dalje.)

Zagrebška borza.

LDU. Zagreb, 15. aprila, Zaključni kurzi na današnji borzi:

	Donar:	Blago
Banka za trg, obrt in industrijo	460	470
Banka in hranilnica za Primorje		
na Sušaku, nove delnice	505	515
Hrvatska eskomptna banka	1415	1425
Eskomptna in monj. banka, Brod		
nove delnice	375	390
Hipotekarna banka, Zagreb		
nove delnice	380	390
Jadranska banka, nove		
Hrvatska kreditna banka nove	825	905
Obrtna banka	225	230
Poljedelska banka	95	109
Prva hrvatska hranilnica	8700	8800
Rečka pučka banka	206	208
Zemaljska banka	705	715
Štadkorna tovarna, Osijek	2500	2725
4 1/2% založnice hipotekarne banka		115
komunalne zadruge		115
4 1/2% založnice I. hrv. hranilnice	107	110
4 1/2% zadolžnice mesta Zagreba		115

Izdajatelj: konsorcij »Večernega lista«.
Odgovorni urednik: Viktor Cenčić.
Tiska: Južnoslovenska tiskarna v Ljubljani.